

DOMAČI GLASOVI

Stev. 29.
Celovec, 30. VIII.
1945.

Izpolnjujmo svoje poslanstvo

V zadnji številki smo na tem mestu poročali, kako so komunisti začeli načrtno ofenzivo proti nam protikomunističnim beguncem, če še nismo gotovimo, da so komunisti na Koroškem neumorni v širjenju svojega časopisja in propagandnih letakov, moramo reči, da se za svoje ideje zelo žrtvujejo. Kljub temu, da zlasti v obmejnem pasu angleške oblasti partizansko časopisje love, ga veliko pride tudi v notranjost Koroške, da ne govorimo o Italiji kamor so zveze iz Titovine boljše.

Pa mi? Ali se spričo tega dejstva zavedamo dolžnosti, ki nam jo nalagata ljubezen do sv. vere in do slovenskega naroda, da po svojih močeh delamo proti komunizmu? Ta in oni bo morda debelo gledal in zabudeno spraševal: "Kaj pa naj delam? Zaprt sem v taborišču, kjer smo sami protikomunisti katerim pač ni treba pripovedovati, da je komunizem zlo, saj je vsak izmed nas o tem globoko prepričan." - Tako? Kako se je pa potem moglo zgoditi, da je skriven komunističen agent, ki je živel med drugimi v taborišču, mogel preslepiti nad 30 naših ljudi, da so se vrnili v Titovino, kjer so se na lastni koži prepričali o resnici, ki je prej niso hoteli verjeti?

Pa tudi izven taborišč je našemu delovanju odprto široko polje. Če najdemo pot iz taborišča k tukajšnjim domačinom, da si izprosimo ali nakupimo živila, zakaj je nebi tudi za-to, da bi Korošcem in Tirolcem, pa najsibodo Slovenci ali Nemci, odpirali oči in jim pokazali komunizem v pravi luči? Saj zato ni treba veliko: samo povedati, kaj je komunizem pri nas delal in še dela. Pa opozoriti je treba tukajšnje ljudi na nevarne komunistične krinke in krilatice, za katerimi svoj strup skriva, da ga bodo mogli prepoznati in se ga varovati.

Tudi nam velja. "Zato nas je Bog razkropil med pogane, da bi jim oznanjali božja dela" je skoraj pred 3000 leti po božjem navdihnjenju rekel veliki begunec in slepi siromak Tobiasa svojim sorojakom, ki so vzdihovali v sirski in babilonski sužnosti. Tudi nas je Bog razkropil med druge narode, da tu vršimo svoj apostolat. Pa kaj naj mi oznanjamo?

Povejmo, kaj je nastalo v naši domovini, ko so naši zaslepljeni rojaki pozabili vero, božje zapovedi in kot krivi preroki začeli oznanjati ljudem raj na zemlji, raj brez Boga, Kristusa in Cerkve. Premalo smo bili oprezni, premalo smo vzeli za res vse zlagane obljube, dokler niso omamile ljudskih množic, da so ljudje postali zveri in volkovi lastnemu narodu.

Poslani smo v inozemstvo, da ljudi svarimo pred največjo nesrečo, ki jih bo gotovo zadela, kakor je na žalost nas zadela, če se ji pravočasno ne postavijo v bran. Svarimo jih s svojo navzočnostjo: žive priče smo: moški, žene, starčki in nedolžni otroci, vsi žrtve največjega nasilja, kar ga pozna zgodovina. Pa to ne zadošča. Ljudem moramo pripovedovati, kaj je brezbožni komunizem v resnici, kako smo ga ni doživeli, kakšne so naše skušnjaje z njim, itd. - To je naše poslanstvo: rušiti brezbožno kraljestvo, da pomagamo graditi božje kraljestvo.

Kdaj se bomo vrnili domov? Ali mislite, da se Bog z nami in drugimi narodi igra za kratek čas, ker nas tako preizkuša? Mislite, da je vse to, kar se godi z nami, le slučajno? Apostolom je Bog poslal preganjanje, da niso ostali v Jeruzalemu, marveč se razbežali po vsem svetu in povsodi oznanjali božje kraljestvo. Nas pa je Bog poslal po svetu, da, karorkoli pridemo, svarimo pred največjo nesrečo - komunizmom in oznanjamo kot edino reši-

teljico narodov: vero v Boga in Cerkev. Ko bomo to svojo nalogo izvršili, nas bo Bog poklical domov.

Ali se te svoje naloge zavedamo?

PSICEK LAJA NA LUNO.

Slovenske komuniste navzočnost toliko tisoč beguncev v inozemstvu strašno boli. Zato stresajo po svojem časopisju vso ogorčenost na nas misleč, da nam bodo s tem kaj škodili.

Takole se n.pr. hudaže Sl.por. z dne 24.t.m.:

"Tudi oni izmed ubežnikov, ki so bili krivi zloma Jugoslavije ter so v času osvobodilne borbe netili razdor in podpirali sovražnika, z zmerom večjo podjetnostjo spremljajo razvoj svojih zadev. Velik del naše pobegle reakcije si je poiskal zavetja v Trstu. Tu se zbirajo, snujejo in složnem pajdaštvu rujejo beli in modri, Bojan Ribnikar in Stanko Kociper, ki sta se za nadaljevanje vladarjalnega dela vdinjala tujemu tisku. "Idejni" vodja modre garde dr. Marjan Zajc in dr. Milko Breziger, dr. Lj. Novšek in Ljenko Urbančič, prosluli kaplan Glavač in dr. Žitko, Miloš Stare, prof. Srečko Baraga, prof. Pavle Verbič, Franček Robič, belogardistični poročnik Novinec, policijski agent Adamič in še množica podobnih. Zbirajo se in pripovedujejo, "da je najhujše prešlo in da bodo kmalu spet gospodarji položaja."

Kakor se nam zde jalove njihove spletke in smešne njihove nade, pa nas kot iskrene pripadnike resnične demokracije žali zavest, da je vse to njihovo ravnanje mogoče pač samo zato, ker nahajajo potuho in podporo v raznih temnih silah. Zato se tudi mi pridružujemo zahtevam demokratičnega tržaškega tiska in vse iskreno demokratične javnosti na Primorskem, da se na osnovi moskvske konference Jugoslaviji izroče pobegli vojni zločinci, da se kaznujejo fašistični krivci zločinov nad jugosl. narodi. Pravičen in strog postopek proti zločincem je edino jamstvo, da bodo naša demokracija postala kri in meso."

Vse to njihovo zabavljanje je lajanje psička na luno, ki luni prav nič ne škoduje. Prav to jih najbolj jezi, da so do nas brez moči.

TAKI ZDAJ GOVORIJO V IMENU SLOVENSKEGA KMETA.

V zadnji številki smo v izvlečku objavili pisanje Lj.pr. o obisku inozemskih časnikarjev v Žuženberku. Tam stoji tudi tale stavek: "Se na kmeta Kelšina se je obrnil g. Dawies", in odgovor tega kmeta: "No sedaj mislim, da bom lahko dobil več zemlje, kot sem si jo mogel kupiti z denarjem, ki sem ga prinesel iz Amerike."

Pri domačinih, ki Kelšina in druge, ki so v omenjenem poročilu imenovani, poznajo, je opisan razgovor z inozemskimi časnikarji vzbudil obilo zabave. Kelšin namreč sploh nikoli kmet ni bil, ker gospodariti ne zna. Ko je prišel iz Amerike, ni kupil, nobene zemlje, marveč je v Ljubljani v Kopitarjevi ul. (nasproti Nicmana) odprl brivnico, a je tako gospodaril, da je propadel, čeprav za lokal ni plačeval nobene najemnine. Potem se je naselil v Žuženberku, kjer zopet ni imel drugega kot dve kozi, ki jih je njegova žena pasla po tujem. Vsa njegova družina je partizanska. Razumljivo je, da se takemu lenuhu zdaj sline cedijo po stiskem posestvu, da bi potem tisto, kar bi tako poceni dobil, zapravil.

In taki skrahiranci zdaj govorijo v imenu slovenskega kmeta!

V zvezi s tem bi omenili, da so Auerspergova posestva že davno razlaščena in v rokah tamošnjih kmetov, le gozdovi so še Auerspergova last. V poročilu omenjena učiteljska Jerše Pepca izhaja iz edine partizanske družine v Zaliscu.

PRIMORSKI IN ISTERSKI PARTIZANI ŽELIJO BOLJO.

Zanimovo je poročilo, ki ga je neki Sergej Epih objavil v Sl.por. z dne 19. t.m. Glasi se: "Nedavno se je vrnil v domovino tovariš, kateremu se je posrečilo najti pot iz taborišča v Franciji, prestopiti celo vrsto mej, sanitarnih kordonov in demarkacijskih črt. Tovariš je prišel v Ljubljano, da bi tu stopil v stike s svojci tovarišev, ki so še ostali

v taboriščih.

"Naši delavski bataljoni," tako pripoveduje, "so bili razdeljeni po lukah in letališčih na Sardiniji, kjer so popravljali poškodovane vojaške objekte. Ravnali so z nami kakor bi bili veleizdajalci. Bili smo slabo oblečeni, slabo hranjeni, pri delu pa so nas preganjale asistične strovine. Če še pristavimo, da smo bili nastanjeni v nehigijenskih lesebnišnih, v krajih, kjer pustoši malarija, si lahko mislite, kakšne muke so tovariši morali trpeti.

Po kapitulaciji Italije so prišli na o'k prvi ljudje s peterokrako zvezdo na kapi. Bili so oznanjevalci novega, srečnejšega življenja. To je bila partizanska komisija. Tej komisiji, ki so jo naši fantje sprejeli z nepopisno radostjo, so sporočili, da želijo "rimorci in Istrani stopiti v vrste narodno osvobodilne vojske Jugoslavije. Vedno odločneje smo zahtevali, naj nas pošljejo v domovino, toda ameriške oblasti so se izgovarjale, da je prevoz ljudi v Jugoslavijo nemogoč, ker da obala še ni osvobojena.

Po ponovni zahtevi za repatriacijo smo občutili tudi neprijetne posledice. V ameriški vojski je hrana razdeljena na tri kategorije. Vrsta "A" velja za Američane. Vrsta "B" za pripadnike zavezniških držav. Vrsta "C" pa za vojne ujetnike. Med tem ko smo prej dobivali hrano kategorije "B", so nas nenadno uvrstili v kategorijo "C". Tovariši so zaradi tega pri delu chromeli ali pa zboleli. Med tem ko smo prej prejemale plačo, smo ostali sedaj brez prejemkov. Obljubili so, da obolelih ne bodo pošiljali na Sardinijo, toda besede niso držali. Vse za delo nesposobne so kot "neuporabne elemente" vračali na Sardinijo. Vahu tega so nam prepovedali javno izobesiti našo zastavo, katero smo prav kakor Titove slike morali zanesti v šotore.

Ko smo bili letos proti koncu maja vsi prepeljani v Francijo, smo po posebni delegaciji opomnili generala Rataya na njegovo obljubo. To pot nam je general po dolgih ovinkih in izgovorih o slabem prometu in zvezah obljubil, da bomo najpozneje v šestih mesecih odrinili domov. Poslali smo zaradi tega spomenico vrhovnemu poveljstvu zaveznikov v Parizu, Jugosl. vojni misiji v Parizu in Zvezni vladi v Belgradu. V spomenici smo naglasili, da smo državljani nove Jugoslavije in da zahtevamo, naj nam dovolijo nositi naše znake. Zahtevali smo tudi pojasnilo, da določijo, ali smo prav za prav pripadniki zavezniške države ali vojni ujetniki preme-gane države. Tudi na to spomenico nismo prejeli odgovora, vendar so nam dovolili nositi znake, našo zastavo pa brez peterokrake zvezde vendar z nekakšnim trikotnikom, znakom amer. vojnih sil v Franciji. To koncesijo smo seveda zavrnil.

753 AMNESTIRANCEV JE BILO IZ-
PUSCENIH IZ TABORIŠČA V KOČEVJU piše
Lj.pr. z dne 19. t.m. Komunisti ho-
čejo s tem povdariti, kako resno jem-
ljejo svojo "amnestijo". Nič pa Lj.pr.
ne pove, koliko teh "amnestirancev"
bodo v kratkem zopet zaprli in morda
tudi postrelili. Isto taktiko so ime-
li po zlomu Italije: razglasili so
amnestijo in na ves glas vpili, da
so jetnike izpustili. S tem so par
zahkovernežev dobili na limanice, da
so se jim javili. Čez nekaj časa pa
so večino "amnestirancev polovili", za-
prli in postrelili. Zdaj trohnajo v
zemlji, a v žepu razpadajoče obleke,
če so jim jo še pustili, imajo še
odlok o "amnestiji". Tako so bili "po-
silščeni": stiški p. Placid, kanonik
Jak, in večina novomeških žrtev.

NOVOMEŠKI OBCINSKI SVET OBSOJEN.
Pred novomeškim voj. sodiščem, ki mu

je predsedoval poroč. Anton Rozman
je bil obsojen novomeški obč. odbor
in svoječasni župan dr. Polenšek.
Ta je dobil 8 let zapora, ter bil
obsojen na zaplembo vsega imetja
ter izgubo državljskih pravic.
Pripominjamo, da je imel dr. Polen-
šek brata pri partizanih in da je
bil sam, milo rečeno, velik OR-ovec.
Pelko Franc, je bil v odsotnosti
obsojen na 20 let prisil. dela z
zaplembo imovine. Agnitsch Andrej
obsojen na zaplembo imetja in na
2 leti izgube državljs. pravic. Turk
Josip 6 let zapora in zaplembo pre-
moženja. Skebe Venčeslav 2 leti
prisil. dela in 5 let izgube državljs.
pravic. Žagar Ludvik, Mazele Franc,
Bernard Ivan, Klanjšek Karel, so
bili obsojeni na dve leti pogojs.
prisil. dela, Vrhovnik Valentin
na tri leta odvzema svobode s pri-

silnim delom pogojno, Vrhovnik Valentin pa na 5 let izgube državlj. pravic. Vodnik Franc na 2 leti izg. državlj. pravic in Petrić Martin na 1 leto pogojnega prisil. dela.

TUDI DR. REŽEK OBSOJEN. Pred novomeškim vojnim sodiščem se je zagovarjal tudi novomeški odvetnik dr. Josip Režek, biv. posl. in podpreds. nekdanje narodne skupščine. Obtožnica je dr. Režku očitala, da je bil organizator bele garde, da je bil v stalnih stikih z drugimi belogardističnimi organizatorji, tako z dr. Demetrijem Webletom in novomeškim dr. Kalanom, in da je zagovarjal pokret dozorancev, češ da je po mednarodnem pravu zakonita vojaška organizacija. Obsojen je bil na 8 let zavora, 10 let izgube narodne časti in na zaplenbo premoženja. - Hkrati sta bila obsojena tudi 52 letni Anton Lovšin iz Hrvatov na 12 let prisil. dela in 10 let izgube narodne časti in 28 letni Jožef Vesel, na 10 let prisil. dela in na 5 let izgube narodne časti.

IN SE OBSODBE. Pred senatom voj. sodišča Lj. vojnega področja v Št. Vidu nad Ljubljano, ki mu je predsedoval kapetan Švigelj Lado in kjer so sodelovali kapetan Golob Anton in vodnik Slak Ludvik kot prisednika in Šimenc Dragica kot sekretarka, so bili dne 17 avg. 1945. obsojeni: Kunc Viljem, trgovec iz Lj. na 6 mes. odvz. svobode in na zaplenbo celotne imovine; dr. Kaiser Adolf, viš. sod. svetn. v pok. iz Lj., na izgubo svobode za 6 mes. in zaplenbo celotne imovine. Schneider Maks, prokur. iz Lj. na odvz. svobode za 6 mes. in zaplenbo celotne imovine; Schuflei - Schauta Marija, žena podpolk. iz Lj. na 6 mesecev zavora in zaplenb. celotne imovine; Kenda Ivana, zaseb. ur. iz Lj. na 6 mes. zavora in na zapl. celotne imovine. Schiffer Franc, ml., dijak iz Ljubljane na 6 mes. odvz. svobode in zapl. cel. imovine; Pollak Oskar, trgovec iz Lj. na 6 mes. zavora in na zapl. cel. imovine; Šlajmer Magda, zasebnica iz Lj. 6 mes. izg. svobode in zaplenbo celotne imovine; Samec Hedviga, žena univerz. prof. v Lj. na 6 mesecev zavora in zapl. cel. imovine. Oprostilo pa je sodišče na podlagi obtoženčevega zagovora in izvedenih dokazov evangel. župnika dr. Schafferja iz Lj. vsake krivde in kazni. Vsled pomanjkanja dokazov sta bili oproščeni Drušković Ilze iz Lj. in Glažina Ana gospod. iz Ljubljane. - Spet so kopri denarčki "čisto postavno" smuknili v njihov žep.

PARTIZANOM JE PRIŠEL V ROKE. Domobr. podn. 53. čete Skrbe Tone, ki je 18 dni potoval iz Suhe Krajine, da bi se rešil v Italijo, a je tik pred Gorico padel partizanom v roke. Nadaljna usoda ni znana.

S ŠOLSKO SESTRO DELAJO PROPAGANDO. Sl. por. z dne 19. avg. prinaša na 3 str. sliko, pod katero so napisali: "Z volišča v Kranju." Le v čem je prav kranjsko volišče tako zanimivo, da prinašajo fotografijo z njega? Na ploščo so vjeli šol. sestro, ki je prišla na volišče in z njo delajo propagando, češ: tudi te so z nami istih misli!

DUHOVNIKA SO OBESILI. Na trgu v Dalju pri Osjeku so v navzočnosti par tisoč kmetov iz okolice obsodili na smrt in obesili Jožefa Astaloša rim. kat. duhovnika, tamočnjega žup. upravitelja.

NA SMRT STA BILA OBSOJENA V MARIBORU: Planinšek Jurij, pos. z Breznega vrha in Leopold Vidovič, posestnik iz Varberga. Oboma je bilo zaplenjeno vse premoženje. Na 12 let prisil. dela z omejitvijo svobode pa je bil obsojen Franc Remšak, vrtnar iz Slov. Bistrice in Jože Fajs, strugar s Fale.

SPRIČEVALA SO RAZVELJAVILI. Poročali smo že, da so v Titovini razveljavili vse izpite, ki jih je kdo naredil v času okupacije, le partizanskim dijakom jih priznajo. Zdaj morajo vsi oddati spričevala posebni komisiji v potrditev. Te komisije "pa ne bodo potrdile spričeval onim učencem, katerih starši ali sorodniki, kakor tudi sami učenci so pripadali raznim fašističnim organizacijam, ker so bili učitelji v takih primerih prisiljeni, da dajo dobre ocene tem dijakom. Prav tako ne bodo priznali spričeval dijakom, ki so imeli nezadostno število učnih ur," piše Lj. pr. 10. avg. t. l.

URILI SO: Habjan Vinko, gost. Domžale, Vidmar Josip, pošt. rav. v p. Lj., Gajski Milan, trg. v Lj., Kodela Nada, roj. Robežnik, Vič-Lj. Kocijan Milan, rav. keram. tov. v Libojah, Skale Ivan, pol. nadz. v p. Lj., Bernik Neža, škof. Loka; Göstel Marija; vdova prim. Lj., Leskovic Anton, žel. v pok. Lj., Drašler Ivan, gostil. Borovnica; Klara Ljutova, Lj., Megušar Michael, pos. Bled, Mežič Ana, Lj.